

ks. Marcin Jakubiak

Liturgia jako
dramat Miłości

Liturgiczna interpretacja
teologii dramatu
Hansa Ursa von Balthasara

117

© Wydawnictwo WAM, 2024

© ks. Marcin Jakubiak, 2024

*Książka na podstawie pracy doktorskiej napisanej na seminarium z teologii dogmatycznej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Roberta J. Woźniaka.
Recenzenci: ks. prof. dr. hab. Bogusław Migut,
ks. dr. hab. prof. UwB Andrzej Proniewski.*

Opieka redakcyjna: Roman Książek
Redakcja tekstu i opracowanie indeksu: Klaudia Bień
Korekta: Katarzyna Ziola-Zemczak
Projekt okładki: Studio Graficzne Punkt Widzenia
Skład: Edycja

ISBN 978-83-277-4345-9

WYDAWNICTWO WAM
ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY
tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA
tel. 12 62 93 260
www.wydawnictwowam.pl

Publikację wydrukowano na papierze Artis White 70 g vol. 2.0
Druk i oprawa: K&K • Kraków

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	11
Wstęp	15
I. BALTHASARA KONCEPCJA DRAMATU	25
1. Motyw teatru świata	27
1.1. Antyk	28
1.2. Chryścijaństwo	32
1.3. Nowożytność	41
1.4. Wnioski	51
2. Kategorie dramatyczne	55
2.1. Triada produkcji: autor, aktor, reżyser	56
2.2. Triada realizacji: przedstawienie, publiczność, horyzont	61
3. Wprowadzenie do teologii dramatu	67
3.1. Konieczność teologii dramatu	68
3.2. Tematyka teologii dramatu	72
3.3. Scena boskiego dramatu	76
3.4. Aktorzy teodramatycznej sceny	80
a) <i>Izrael</i>	81
b) <i>Kościół</i>	83
c) <i>Maryja</i>	87
d) <i>Jednostka</i>	91
e) <i>Aniołowie i demony</i>	93

II.	W DRODZE DO TEOLOGICZNEJ TEORII CZYNU: DRAMAT TEOLOGICZNY	101
1.	Trynitologia	105
1.1.	Trójca immanentna a Trójca ekonomiczna	106
1.2.	Wewnątrztrynitarne relacje w boskim dramacie	109
	a) <i>Kenotyczna miłość Ojca</i>	111
	b) <i>Odpowiedź Syna</i>	114
	c) <i>Osobowa Miłość</i>	116
1.3.	Trójca historiozbawcza	117
	a) <i>Pierwsza kenoz a – stworzenie świata</i>	117
	b) <i>Druga kenoz a – przymierze Boga z ludźmi</i>	121
	c) <i>Trzecia kenoz a – wcielenie i krzyż</i>	123
2.	Chrystologia	125
2.1.	Wcielenie	126
2.2.	Wydarzenia przedpaschalne	135
	a) <i>Ukryte życie Jezusa</i>	137
	b) <i>Chrzest w Jordanie</i>	138
	c) <i>Kuszenie na pustyni</i>	139
	d) <i>Przemienienie na górze Tabor</i>	141
2.3.	Posłannictwo i posłuszeństwo	142
2.4.	Krzyż	145
2.5.	Paschalne uwielbienie	157
2.6.	Relacja Syna z Ojcem jako Eucharystia	161
3.	Dramatyczna soteriologia	167
3.1.	Dramat zniewolenia	168
3.2.	<i>Pro nobis</i>	170
3.3.	Wyzwolenie	175
4.	Balthasara teoria czynu	181
III.	TEODRAMATYKA JAKO TEORIA LITURGICZNEGO CZYNU	191
1.	Definicja liturgii	193
2.	Liturgiczne teksty Balthasara	197
2.1.	Maksyma Wyznawcy <i>Kosmiczna liturgia</i>	198
	a) <i>Synteza kultów</i>	198

Spis treści

b) <i>Kult sprawowany przez Kościół</i>	199
c) <i>Liturgia jako włączenie w hipostatyczną jedność</i>	203
d) <i>Egzystencja jako akt liturgiczny</i>	206
e) <i>Dlaczego kosmiczna liturgia?</i>	207
2.2. Balthasara rozumienie liturgii	208
2.3. Porównanie ze współczesnymi autorami	216
3. Trynitologiczny i chrystologiczny fundament	227
4. Liturgia jako wydarzenie dramatyczne	231
5. Liturgia jako bosko-ludzki czyn	237
5.1. Ofiarowanie, dar i dawanie	241
5.2. Samoposwięcenie i samooddanie	244
5.3. Przyjmowanie i odpowiedź	248
5.4. Bycie w relacji i kenotyczna miłość	251
5.5. Samoobjawienie	256
5.6. Analogia liturgiczna w teologii trynitarnej	259
Zakończenie	263
Bibliografia	267
Indeks osobowy	279